

16
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Μικρ. γίναντι 111/16/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1968 / Εξωφύλλο 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... *Μαροδάτες* ...
(παιλιότερον ὄνομα *Μανωδάτες*), Ἐπαρχίας ... *Εἰμού* ...
Νομοῦ ... *ΣΑΜΟΥ* .....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ... *Κωνσταντίνος*
Παδερχόνης ... ἐπάγγελμα ... *Διδάσκων* ...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... *Μαροδάτες - Εἰμού* ...
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ... *4* .....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .....

ἡλικία ... γραμματικαὶ γνώσεις ... *Μαροδάτες - Εἰμού* ...

... τόπος καταγωγῆς .....

ἡ παρατιθέμενη πληροφορία συνευενεγράφη

ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν προαφώνων ἡδυνάτων ἐκ τῶν ἐκ τῶν

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Διὰ σποράν προωρίζοντο αἱ πεδιναὶ*
γεωτόσεις, αἱ δὲ κτηνὲς τῶν βοτάνων διὰ βοσκήν ποιμνίων
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *Ἐπὶ τῶν χωριστὰ* .....

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
ἡ ἰδιοκτησία ἀνήκει εἰς χωρικοὺς .....

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων τῶν αἰ. γυναικ. δι-
νεῖται τὴν περιουσίαν τῶν εἰς αὐτὰς* .....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν, καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *οἱ κατοικοὶ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν, ἐδάμενοι καὶ μὲ τὴν κτηνοτροφίαν*.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἀσχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν ἐν παρέργῳ*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....
δὲν ἐπηρέχον μερῶς ἀνθρώποι.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασάτοροι κλπ.) *αὐτοὶ καλοῦντο γεωργοὶ ἐργάται*.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *εἰς εἶδος καὶ χρήμα*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα, τὸ ἀλῶνισμα, τὸν πρῶτον ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *οἱ ἀνδρῶν μερῶς παρακαλοῦντο ἐδάμενοι ἐποχικῶς καὶ μὲν ἐργάται οἱ ἄλλοι ἦσαν καὶ ἐργάται ἐπ' ἀμοιβῇ εἰς χρήμα*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *οὐκ*.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ;... *εἰς Μ. Μείαν, ματὴ τὴν ἐπαρχίαν καὶ Θέρων (Θερσιφρού)*.....

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς εἰς τὸν Θέρον καὶ ἐδάμενοι εἰς τὸν ὡς ἐργάται*

- δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμιάς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Παλαιότερον τὰ χωράφια ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κὴν φυτικὴν (αἰγοπροβάτων) καὶ με φυτικὴν (εὐδύν καλαμιάς μετὰ τὸν θερισμόν).....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον, χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Περί τοῦ 1912*.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .... *Αὐτὸ γεωργικὰ μηχανὰ καὶ ἀπὸ τοῦ 1960*.....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; *Σιδηροῦν μονόφτερον ἄροτρον κατασκευάζεται διὰ τῆς κοινῆς ἐργασίας τῶν ἐπαγγελματιῶν ἀγορᾶς ἐπαγγελματιῶν καὶ γεωργῶν.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

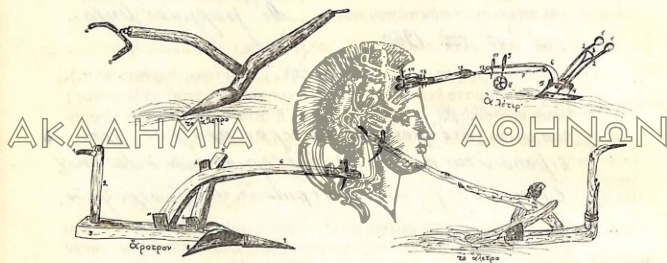
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *Δὲν ἐχρησιμοποιεῖται ποτε*
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Δὲν ἐχρησιμοποιεῖται ποτε*

Ὁ δὲ σκοπὸς τοῦ γινώσκοντος καὶ τῶν γεωργικῶν ἐπιστῶν ἐστὶν ὁ ἐκφορὸς.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Δεί. ἐργησι. κορο. 72*
 5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ *..... Δεί. ἐργησι. κορο. 72* .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Τὸ ξύλινον ἄροτρον κα...*
κατὰσκευάζει. εἰς. υἱὸς. τέκνους. καὶ. πατρὶ. ἐκ...
μεροί. Δεί. χρησι. μοι. εἶ. ται. .....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

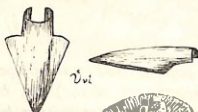
(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Τὸ δυνάμει τοῦ θυμικοῦ ἀφ' οὗτο δὲ δύο εἰδῶν. Ἡτο θυμικὸν καὶ πλάτυ διὰ τὰ ζωηρατέρως ἐδίδαν καὶ στενὸν κέ. ἕνα παρ-
μάστι πέταίλα ἐν τὴν αἰγλήν. διὰ τὰ στενῶς ἐδίδαν.

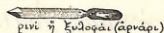
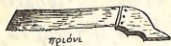
- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀσπλάνου; *Ἰ. σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀσπλάνου. ἡ τοῦ ἀσπλάνου ὡς ἐπὶ τῆς τοῦ ἀσπλάνου.*
 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κοσμευμένη ἐκ χρυσοῦ ἡ σπάθη; *Ἦτο (ἢ εἶναι) κοσμευμένη ἐκ χρυσοῦ ἡ σπάθη.*

ἔκ. τὸ ζύδιον ἄρατρον ἢ τε παρασκευασθ' ἐν τῷ
ζύδῳ καὶ εἰς τὸ εἰδηροῦν ἄρατρον ἐν διδμη-
ρου.

- 7) Ἑργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἄρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἄριδι, ἄρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

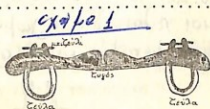
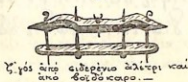
τὸ φανερόν τοῦ βιδήρα, τὰ ἄφρονι, ἡ βασιλεία, τὰ σαρ-
ρή, τὰ τρυφάνι, τὰ πριόνι, ζυζογραῖς.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Ἰ. βόει, ἡμίονος, ὄνος, ἢ κριόνος, ἢ ἐπιδότος.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο. ἢ δύο. ἢ ἓν. ἢ δύο. ἢ ἓν.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *ἦτο ἀναγκαῖος.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευλές, πιζεύλια κλπ.).

Ὁ ζυγός ἦτο ὅπως ὁ εἰσενεχόμενος εἰς ἄνω σχῆμα 1. Ταῦτα εἶναι τὰ ἐξαρτήματα καὶ μέρη αὐτοῦ. ἢ εἰς ἄνω σχῆμα 1. ἢ εἰς ἄνω σχῆμα 1. ἢ εἰς ἄνω σχῆμα 1.

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

Ὡς αὐτὴ ἐμοι λέγεται εἰς τὸ ὀνομαζόμενον σχῆμα 1.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

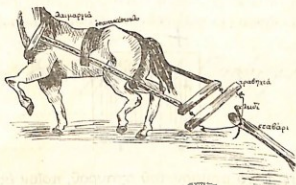
Ὁ κρίκος ἦτο ἐκ δερμάτος. μαλακοῦ ἢ ὅπου σχοινί καὶ ἐδέχεται δουρί.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ἀπὸ τοῦ 1912. ἡμερῶν.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *τοποθετεῖται ὁ μαλακὸς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

Ὡς αὕτη· εἰσὶν ἡ κεῖ ἐν τῷ παλαιῷ ἀρχαῖα.

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας

Ὡς αὕτη· εἰσὶν ἡ κεῖ ἐν τῷ παλαιῷ ἀρχαῖα· εἰ τὸ γεωργὸν ὁρατὸν τοῦ ὀρότρου.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἁλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Ὡς αὕτη· εἰσὶν ἡ κεῖ ἐν τῷ παλαιῷ ἀρχαῖα· εἰ τὸ γεωργὸν ὁρατὸν τοῦ ὀρότρου.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.

Ὡς αὕτη· εἰσὶν ἡ κεῖ ἐν τῷ παλαιῷ ἀρχαῖα· εἰ τὸ γεωργὸν ὁρατὸν τοῦ ὀρότρου.

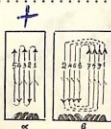
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Ὡς αὕτη· εἰσὶν ἡ κεῖ ἐν τῷ παλαιῷ ἀρχαῖα· εἰ τὸ γεωργὸν ὁρατὸν τοῦ ὀρότρου.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ ὄργωμα ἐγίνετο κατ' εὐθείαν συνεκτὰ γραμμὴν. Πρὶν τὴν ὄργωσιν περικοπόμενων ἐκτάσεων.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, ντάμεις, σιασμές, μεσθριάδες κ.λ.π.);

Ντάμεις. Ἄδην. Ἐχωρίζετο μετὰ αὐτῶν.

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μετὰ αὐλακιάν; .....

Μετὰ αὐτῶν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιητῇ ἀροτρον;

Ἐνταῦθα. ἔναι δύσκολον νὰ ὀδηγηθῶν.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλεγματικῶς, βαθιὰ κλπ. *Ἡ διάνοιξις καὶ αὐτῶν ἐγίνετο συνεκτὰ ἡ βαθιὰ καὶ ἡ πλεγματικὴ διαμόρφωσις ἐξ ὀργάνων. Τὸ βάθος ἐβάρυντο ἐν τῇ ἀνταρξῇ καὶ μέσῳ.*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

Ἐν τῶν διετήρειον ἢ θυπέριον .....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντησατέ ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἡ καλλιέργεια διὰ ἀποφυγῆς γίνεται μετὰ τὴν σπορὰν .....

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σίταρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. *Μετὰ*
τῶν περιορισμένων ἐπαύσεων αὐταὶ καλλιέργ. κατ' ἔτος

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Ἐν διὰ δημητριακῶν καὶ ψυχανθῶν* .....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; .....

ὁ χειρῶν - μηχανὴ .....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾷν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

Μὲ τὸ ζουερί .....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Γίνεται ἰσοπέδωσις μὲ σβάρνα...*

(σβάρνισμα) .....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπλὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Προστίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

τὸ δι.υέ.δι., ἢ τσαῖνα, τὸ οὐα.λε.ε.ῆ.ρ.ε., βωαη.γ.α.ι.
μ.η.γ.ε.ν.α.ι.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν
οὐ.ιδ.α.υ.ε.ῆ.ρ.ε.ς. τοῦ. ἀ.γ.ρ.οῦ

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Δεί. γ.ι.ε.κ.α.ι. α.ι.α.δ.ι.ε.ρ.γ.α. β.ο. σ.π.ο.ρ.α.ν. ὀ.σ.π.ρ.ί.ων

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

εἰς τοὺς ἐ.β.α.ι.ῶ.ν.α. γ.ω.α.γ.ρ.ο.φ.οῖ.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιᾶς (βραγιᾶς) καὶ ἄλλως. Ἐ.γ.ί.κ.τ.ο. α.α.ι. γ.ί.ε.τ.ο.ς. εἰς. αὐ.λ.α.κ.ι.α.ς...

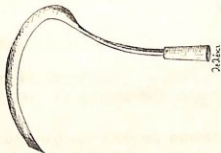
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερίσμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

ὄδοντο δρεπάνι

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων ειδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *κόσσα, ἀλῆα*

δευτέρη

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν) .....

τοῦ δρεπανιοῦ ὄδοντο ἢ — τοῦ ἀλῆα δευτερίου ὁμαλῆ

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

Ἡ χειρολαβὴ ἦτο ἐκ ξύλου

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Ἐριτάδοι. χειρίδες. (βιδιερουργαί.)*....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *οχι*.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῆτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἐθερίζοντο εἰς ὕψος 3 ὁ.μ.*.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ἡ δαμιά*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χειριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Τὰ χερόβολα παραλαμβάνονται ἀπὸ ἀλλῶν προσώπων καὶ τακτοποιοῦνται πρὸς τῆς μεταφορᾶς των εἰς τοὺς ἀδῶντες....*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τὰ δράγματα τοποθετοῦνται πρὸς τὰς ραχίς μὲ τὰς κεφαλὰς των σταχυῶν πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

*Τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα...
λέγονται ἀγκαλιές.*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίαν ;

*Συνήθως θερίζουν ἄνδρες.
Θερισταὶ ὡς ἐπαγγελματίαι δὲν ἤρχοντο ἐν
τῷ τόπῳ τῆς...*

- 2) Πῶς ἡμεῖβοντο οὗτοι· με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας οἰκονομολογίαν)

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αισθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Πολλοὶς ἔφε-
ρον οἱ θερισταὶ ἡ δευτέρᾳ χεὶρτι μαιραντή-
ρας εἰς τὴν μέσσην. Εἰς τὴν μέσσην ἔφε-
ρον γυναικὲς ἡ δευτέραν (τὸ χουνάρι).*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; *Δέκ. 2.*

δίδετο προσοχή αὐτοὶ πρὸς τὴν ἡμέραν ἐν ἧ ἡμέρᾳ τοῦ θερισμοῦ......

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. ....

Ο.Χ.Ι......

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι *ἐθιμον.*.....

Δέκ. 2. Διεσπώνη αὐτὸν ἐθιμον καὶ ταῦτα διότι ὁ θερισμὸς ἐκτελεσθεῖς μόνον ἡμέρας. Ἡ περιφέρεια τοῦ χωρίου ταχύνει ὅρην......

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

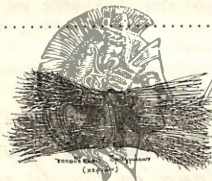
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;.....

Τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο ὁμέσως μετὰ τοῦ θερισμοῦ......

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ στάχυες ἐδέοντο ὑπὸ γυναικῶν συνή-
θως καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο πρὸς ταῦτα σπάρ-
τα ἢ βροῦλα καὶ τὰ μετέφερον ἄρμα-
ται.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Τὰ δεμάτια μετεφέροντο εἰς τὸ κέντρον τοῦ
παρασχοῦ ἀλλὰ ἐτοποθετοῦντο περὶ τὰ με-
ταφράς πρὸς τὰ ὄρια ἐν εἰρη. περὶ τὰς ἐ-
να συγχρότως προσιστεῖντα εἰς τὴν τραυτικὴν

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Τὰ ἔρσι ἐκάρχων
μαθιερχείας τῆς ποτάτας κυρτάνει ὄρνιστον.
Ἡ ὀψιμή φαίνεται τὸ φθινόπωρο καὶ ἡ
πρώτη τὴν ἔνοιαν.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *μ.ε. σκαπάνη*

ἢ σκαπάνη

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνιζήτετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *ἐσυνιζήτετο ἡ
διατροφή καὶ ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ
ξηρὰ χόρτα. Πόδας ἐκ τῶν φυλλῶν τῆς ὀρνι-
θου ὄρνιστος ἐδαφρόνουντο κατὰ τὸ ξηρὸ χόρτα
καὶ ὀρνιθόου, ἐξηραίνοντο καὶ ἐποποτετοῦτο εἰς σαν-
ον (ἐκ τῶν ὀρνιστος)*
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ πρῶτον ἔργαλειον (δρέπανον, κοσ-
σαν κ.ἄ.). *ἐθερίζετο αὐτοὶ τὸν Μάϊον μῆνα.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας) *μ.ε. δρέ-
πανον ἢ κοσσα. ἢ κοσσομένη.*

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἔργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- Τὰ θεράτια μεταγράφοντο ἐν αὐτῷ διότι
τοιοῦτο ἔδειξε ἑνὶ ὄρει.

- θηριόζονος. ἢ ἀποδείκναι γινεῖται παν-
ροειδὲς. με' τὰς ἀναστάς τῶν σαρκεν. ἡρώδ' ἐξ.

- Πηγή: Αδώνιο

- ἑσθλασεν ἡ ψυχή ἐν συνουσίᾳ καὶ αὐτῶν
πρὸς ἐξουσίαν ἔχειν τὰς ἡμέρας ἀντιφύων

- 5) Τὸ ἀλῶνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἡ ἀλῶν*
κε. ἀνήκε. εἰς. πο. οἰκογενείας. Πρῶτη. ἀλῶν.
ἡ. ἐκείνη. ἡ. οἰκογένεια. τῆ. ὁποία. τὰ. ὑπὲρ. εὐ-
ρίσκειτο. πῶς. αἰετίζον. πρὸς. τὸ. ἀλῶνι.

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλῶνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Απὸ τὰς ἀρχαί τῶν γυναικῶν τοῦ Πίου μέγρι τοῦ αὐτοῦ

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Χρηστέον, περὶ Ἰωάννα.

8) Πως επισκευάζεται το άλωνι έκαστον ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξενως τοῦ
άλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνος : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).....

Τὸ ἀδύνατον ἀπὸ τῆς προθέσεως τῶν ἐξαρτη-
σιγγοῦν καὶ ἐπαρμόνουντο.

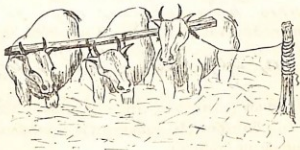
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;.....

H. Έργα του Α. Παναγιώτου γίνονται κατά
τάξιν ΙΟ.0.Ρ.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

*Δὲν συνηθίζεται ὁ ἀλώνοςταχὺς. Τοποθε-
τοῦνται δὲ σταχμεὶ πρὸς τὸ κέντρον ἕως δεσφ.
καὶ χείρας.*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγηρός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ οὗ οὗ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

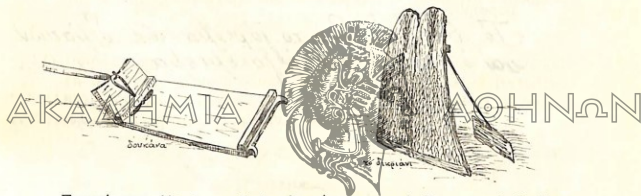
*Τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων γίνεται διὰ παρα-
πατήσεως αὐτῶν ἐπὶ περιφερομένων ζώων
μικροῦς. ὁδηγεῖ ὁ γεωργὸς ἐκ τοῦ κέντρον
καὶ ἀδαντοῦ.*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στῦλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) τὸ ἐξωτερικὸν
 ὀδὸν δέκεται ἐκ τοῦ λαίρου μὲ σφαίρην. Ἐν συνε-
 χείᾳ ἐκκίεται μὲ τὸ ἐσωτερικὸν ὀδὸν τὸ ὀρθο-
 γώνιον ἀπὸ τοῦ χαλκίου (μασίδρι) μὲ σφαίρην τὸ
 ὀρθογώνιον ὑπὸ τοῦ ὀρθογώνιου καὶ ὁδηγεῖ τὸ ξύλον.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἁλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιὰ,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Δὲν χρησιμοποιοῦνται τοιοῦτο ἁλωνιστικὸν
 μέσον.

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἀρχίζει πρὶν 10³⁰ π.μ. καὶ ῥάγει πρὶν 3 μ.μ.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

Τὸ θυοῦδι διατεμνόμενα τῶν δερματιῶν.
καὶ ὁ γραφῆναι πρὸ τοῦ φανέμενα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στόχους ; .....

Ἄλλοι γεωργοὶ πρὸ τοῦ θυοῦδι γυρίζουσι τοὺς ἀκόππους στόχους.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

Διὰ τὴν ὁδήγησιν τῶν ζώων ἐρηγομεθαί εἶτο τὸ μαφαιταῖ ἢ μαροταῖ υἱ, πρὸς τὸ δουκράνι.

μου 25 μ. φέρουσα εἰς τὸ ὄφρυον αὐτῶν προσηδεδέναν
παρίδα ἐν δερμάτινῳ ἢ σχοινίῳ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). *Εἰς τὰ υψηλὰ ἀρουριά.*

γιατὸ ἐγίνετο διὰ τὰ ρεβιθία.

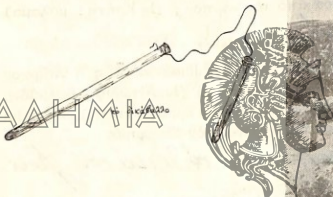

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικρῶν πυρρῶν δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; .....

Υπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Τὸ κοπάνισμα γίνεται ἐπὶ δίδου ἢ ἐπὶ ξύλου καὶ ἐπὶ βέλτερον μόνον ἐν τὸν διαχωρισμὸν τοῦ καρποῦ

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ ῥίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ῥίξετέ με τὸ στάχυον πρὸς παράρτυναι καὶ τῶν γυναικῶν κατὰ τὸ κοπάνισμα διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ ἐργασίας ἐλέγετο ἢ φράσεις Χ.ο.ο. Χ.ο.ο. Χ.ο.ο. ἐν συγχῳ.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγινε χρήσις ἀλωναριστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Ῥίξετέ με τὸ στάχυον πρὸς παράρτυναι καὶ τῶν γυναικῶν κατὰ τὸ κοπάνισμα διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ ἐργασίας ἐλέγετο ἢ φράσεις Χ.ο.ο. Χ.ο.ο. Χ.ο.ο. ἐν συγχῳ.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωναρισμένοι στάχυες, ἐτοίμαστοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

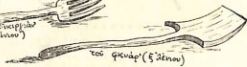
Οἱ ἀλωναρισμένοι στάχυες λέγονται "ἀχάρισμα". Τὸ "ἀχάρισμα" δὲ τὸ λίχνισμα ἐκτελεῖται μετὰ τὸν μαρμαῶ. Οὗτος ἔχει σχῆμα φτιαγμένον ἐκ τῆς ἀνθῆς ἔχει διάμετρον

τὸ δικιργιάν (ξάνισμα)

τὸ δικιργιάν (ξάνισμα)

τὸ δικιργιάν (ξάνισμα)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ θρηναὶς ὄφρωνος σωρός ἐρεῖ θρήνα ἐπὶ μοίρας...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Τὸ ἐργαλεῖον μὲ τὸ ὅποῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα λέγεται « θραναός »

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Τὸ λιχνισμα γίνεται συκῆθως ἐνὸς ἀνδρῶν...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ μετὰ τοῦ καρποῦ παραμένοντα χονδρὰ τεμάχια μετὰ τοῦ ἀνέμισμα λέγονται « κότσαλα »

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ρθίζεται τοῦτο .....

Δεν γίνεται δεύτερο ξάνισμα.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

*Ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀφ' οὗ μετ' αὐτοῦ πα-
 ραμείναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων γί-
 νεται μετ' ἐξουκίνο ἢ μετ' ὀριμόνι.*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρον· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

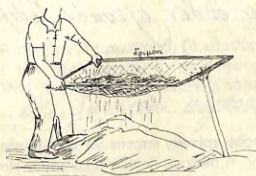
ΔΟΗΝΩΝ

κόσκινον παλαιοῦ δερμάτινον

κόσκινον ἢ ἀριμόνι

νων μετ' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετ' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; .....

ὁ καρπὸς σωρεύεται μετὰ τοῦ δόκου ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐν σπέρματι

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

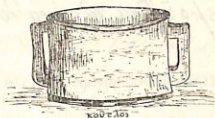
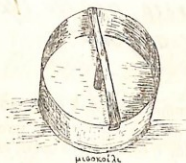
δὲν ἐπέρχεται οὐδὲν σκεπασμὸς ἐνδοῦ

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αυτού· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εικόνας).....

Οὐδεμία πρὸς τρίτου ἀφειδή καταβάλλεται.

2) Ποία ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εις εἶδος εις τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .....

*Ο. αἶτος ἐρεγράτε πρὸ τὸν ἀφροντενεαὲ (βάρους
15 ὀυνοδών)*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

Εἰς γυφίτους πορμούς ἐνταὶ τῶν οἰκῶν.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .....

Τὸ ἄγρον ἀποξημεύετο εἰς τὸν ἀμυρῶνα ἐπὶ τὴν
καὶ γὰρ τὸν ἢ εἰς οἰκίαν καὶ πύλινον τοῦ ἀγροῦ .....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; .....

Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου γίνετο πρὸ τοῦ ἐλα-
φροῦ καὶ τῶν μαζυτέρων ἀσχυῶν .....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Δὲν ὑπάρχει σχετικὸν ἔθιμον .....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκόπον καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίες, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὸ κατ' ἔθιμον ἀνάμμα τῆς φωτιάς εἰς τὸν τόπον
σας λαμβάνει χώραν τὴν ἑσπέραν τῆς
23^{ης} Ἰουνίου (Κληδόνου) .....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

κατὰ τὴν 8^{ην} ὥραν τῆς 23^{ης} Ἰουνίου .....

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Ἡ φωτιά αὕτη λέγεται *διαβρυα*.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;...

..... *παιδιά (ἀγόρια καὶ κορίτσια)*.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

Οἱ θόρυχοι οὐ φέρονται ἐπὶ τῶν παιδιῶν κλέπουνται

ἐκ τῶν θυρῶν τὰ στεφάνια τῆς Πρωτομαχίας.....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Κατὰ... συκομίας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

Ὡς φαίνεται πηδούνται ἐπὶ ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ
καὶ παιδιῶν... Ἐν χορῶν ἄδουν ἢ ψύλλοι,
ψύλλοι καὶ κορίττ'... μπέτε μέσα στὰ δαυτ'.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Χορεύουν μέσα ἀπὸ τὴν φωτιά μινιδιῶν καὶ
ἐν συνεχείᾳ πηδούν τὴν φωτιά τινάροντας
τὰ φορέματα καὶ τὰ πανταφόρια διὰ τὰ
μαρτύρια ὅπως λέγουν αἱ μελασσημίαι. Ψήνουν

σκόρδα ἀπὸ τὸν Μῶν³¹ καὶ τρώουν διὰ νὰ εἶναι ὑγιεῖς

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

*Καίονται ~~στέφανα~~ ἐν τῷ τρούλῳ ἐν τῶν
κατεφάνων τοῦ Μαι' οὐκ.*

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Μονοτέλειον Ὑποκ. Ἐφοδίου
Μονοτάξιον - Ἐφόου
Ἀριθμ. πρωτ. 165

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΠΙΤΟΚΗΦΤΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ
3592
- 8 OKT. 1970

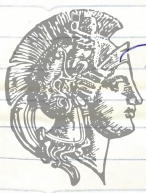
Πρὸς
Ὑποκ. Ἐφοδίου Ἐφόου
εἰς Ἐφόον.

Ἐφοδίου
Ἐφοδίου Ἐφόου Ἐφόου
Ἐφοδίου Ἐφόου Ἐφόου
Ἐφοδίου Ἐφόου Ἐφόου

Ἀρμόδιον ἐστὶν ἐπὶ τὴν ἐφοδίου Ἐφόου
ἐφοδίου Ἐφόου Ἐφόου Ἐφόου
ἐφοδίου Ἐφόου Ἐφόου Ἐφόου
ἐφοδίου Ἐφόου Ἐφόου Ἐφόου

Ἐφοδίου Ἐφόου

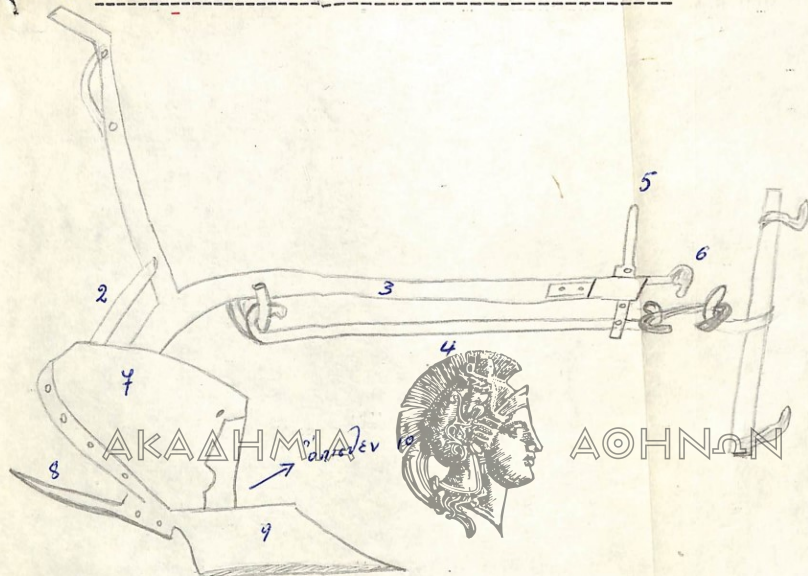
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Διευθυντὴς τοῦ Ἐφοδίου
ἈΘΗΝΑΝ

Ἐφοδίου Ἐφόου Ἐφόου Ἐφόου

Ἐφοδίου Ἐφόου
Κ. Πεδυχρόνης

1) Χειρολάβη

2 ~~Σταβάρη~~ Συνδετικό σίδηρο χειρολαβής καί φτεροῦ

3 ~~Σταβάρη~~

4) Βέργα

5) Ρυθμιστής βάθους

6) Βίδα ρυθμιστοῦ

7) Φτερό

8) Σπάθα

9) Ντιμήρ (ὄνι)

10) Μάννα (στηρίζονται τά ἐξαρτήματα)

11)